

nec sigillum frangitur, nec rationabilis adesse potest poenitentis offensio. — S. Lig. n. 619. (*)

§. II. *De sigillo confessionis.*

Sigillum confessionis est religiosa obligatio servandi secretum circa ea, quae ex confessione sacramentali cognita sunt.

Agendum 1° de obligatione sigilli; 2° de subiecto sigilli; 3° de obiecto sigilli; 4° de variis modis illud violandi.

PUNCTUM I. — *De obligatione sigilli.*

459. **Principia.** — I. Datur strictissima obligatio inviolabiliter servandi sigillum confessionis. Constat 1° ex *iure naturali*, et quidem titulo iustitiae, tum religionis; 2° ex *iure divino positivo*, saltem implicito; nam ex institutione Christi confessio secreta esse debet: ergo eo ipso a Christo imposita est Confessariis obligatio sigilli servandi; 3° ex *iure ecclesiastico*: constat ex pluribus Iuris canon. locis, praesertim ex *Conc. Lateran. IV. c. 21. Omnis utriusque sexus*, ubi dicitur: *Caveat autem omnino* (Confessarius) *ne verbo aut signo, aut alio quovis modo aliquatenus prodat peccatorem; sed si prudentiori consilio indigerit, illud absque ulla expressione personae caute requirat.*

II. Obligatio sigilli confessionis semper in omni casu urget, ita ut nullo casu possibili liceat revelare quidquam in confessione auditum et acceptum. Ratio manifeste patet; quia si aliqua posset dari exceptio, homines semper timerent, ne tale peccatum foret illa causa frangendi licite sigillum; et proinde odiosum evaderet Sacramentum. Porro nulla causa boni assequendi, vel mali fugiendi istud malum odii Sacramenti compensare potest. — Vide S. Lig. n. 634.

III. Obligatio sigilli oritur ex *omni et sola confessione sacramentali*, quae nempe fiat cum animo se accusandi et absolutionem obtinendi. Dicitur 1° ex *omni...*, quia tunc adest tota ratio praecepti; et hoc valet, etiamsi non collata esset absolutio quacumque de causa, cum confessio fiat in ordine ad recipiendam aliquando absolutionem; 2° ex *sola...*, quia sola confessio sacramentalis inducit sigilli obligationem, cum alia manifestatio quaelibet nullam relationem cum Sacramento Poenitentiae habeat. — S. Ligor. n. 536. etc.

460. **Resolves.** — 1° Confessio quae *scienter* fit laico vel Sacerdoti iurisdictione carenti, non inducit obligationem sigilli, sed tantum secreti

(*) Ceterum, ut extra confessionem confessarius possit loqui cum poenitente de auditis in confessione, requiritur huius

licentia expressa ac libere data. Cf. *Op. Th. Mor.* v. 5. Tr. *De Poenit.* n. 976. seq.

naturalis. Secus dicendum esset, si Sacerdos credatur approbatus; quia confessio ex parte poenitentis vere est sacramentalis.

2° Si quis ad Confessarium accedat animo eum decipiendi, irridendi, in peccatum pertrahendi, aliquid ab eo extorquendi, non se accusat in ordine ad Sacramentum, et proinde nulla est obligatio sigilli sacramentalis.

3° Si quis conscientiam Confessario aperiat sine voluntate absolutionem suscipiendi, sed ut consilium obtineat, vel ut mandato Superioris aliquo modo satisfaciatur, urget tantummodo obligatio secreti naturalis, quia hoc non fit in ordine ad absolutionem.

461. **Quaesita.** — QUAER. 1° *An detur parvitas materiae in sigilli violatione?*

Resp. Neg. saltem in revelatione directa. Ratio est, quia materia, etiam levissima, includit totam rationem praecepti. — S. Lig. n. 635.

Dixi, *saltem in revelatione directa*, quia si periculum indirectae revelationis sit valde remotum seu parum probabile, dari potest materiae levitas. Revelatio enim, si aliqua forte tunc sequeretur, casu et per accidens subsequi censenda foret.

462. — QUAER. 2° *An liceat uti opinione probabili in materia sigilli?*

Resp. Neg., quia non licet uti opinione probabili in praeiudicium iuris certi, quod alter possidet, etc. Confessarius igitur ad sigillum tenetur, etiam in dubio, an aliquid dictum sit a poenitente in ordine ad confessionem. — S. Lig. n. 633. (5).

QUAER. 3° *Quid Confessarius respondere debeat interroganti de auditis in confessione, aut de impertita absolutione?*

Resp. Quoad 1um respondeat etiam interposito iuramento, si opus sit,

(5) Praestabit haec ea subiicere, quae de hac re habet Diana (tom. I. Tr. 8. init.) in prooemio ad Tractatum de Sigillo Sacramentali: *Miraberis fortasse* (inquit) *amice lector, me in sequenti Tractatu strictiores semper opiniones amplecti, qui tamen in aliis ad exonerandas conscientias benignioribus libenter adhaesi. Sed ita merito faciendum esse duxi. Laxae enim opiniones circa praesentem materiam odiosum ac onerosum efficiunt sacramentum poenitentiae, quod facile ac leve a nobis reddendum esse omnis recta ratio exostulat. Igitur in his materiis, quando duae adsunt opiniones, sem-*

per illa debet seligi, quae favet sacramento, ad cuius sacrosanctum tribunal alliciendi potius, quam retrahendi, sunt poenitentes. Adde quod licet speculative loquendo multae ex infrascriptis opinionibus contra sacrum sigillum sint probabiles, tamen, prout concedunt ipsi Doctores contrarii, ut in praxim sine peccato deducantur, cum tantis circumscriptionibus agendum est, ut difficile sine aliquo scandalo fieri posse, existiment. Recte igitur in hac materia semper a Confessariis in favorem sacri sigilli tenendum esse puto.

se nihil scire, vel nihil audivisse; quia nullam habet scientiam communicabilem. — *Ita omnes.*

Quoad 2um respondeat: *Functus sum meo officio*; vel *Suntne interrogationes istae faciendae?* — S. Lig. *Hom. apost.* n. 148.

PUNCTUM II. — *De subiecto sigilli.*

463. **Principia.** — I. Tenetur primario ad sigillum Confessarius quilibet, sive verus, sive fictus, et per errorem legitimus existimatus, et proinde etiam laicus, qui se Sacerdotem fingeret, et confessionem exciperet. Ratio est, quia quoties quis confitetur in ordine ad Sacramentum, quisquis eum audit, contrahit eo ipso sigilli obligationem; secus enim odium Sacramenti inde sequeretur. — *Ita omnes.*

II. Tenentur secundo, qui confessionis fiunt participes seu ii omnes ad quos notitia confessionis quomodocumque pervenit, sive ex ipsa confessione, sive ex mediis ad illam ordinatis. Dicitur 1° *ex ipsa confessione*; nam res accusata ad eorum notitiam pervenit eadem occasione; ergo eadem adest causa, propter quam obligatio sigilli datur, scilicet, ne odium in Sacramentum creetur; 2° *ex mediis*; nam odium mediorum in finem ipsum redundat.

Hinc ad sigillum tenentur 1° interpretes adhibiti in confessione peragenda (6); 2° Superiores, a quibus extra Sacramentum petitur facultas absolvendi vel recipiendi absolutionem a casu reservato; 3° qui peccatum, dum quis confitetur, sive de industria, sive etiam inculpabiliter audiant, et pariter si qui ab istis illud forte audirent; 4° qui scribunt confessionem rudium, vel ignorantium linguam Confessarii (7), praesertim si alio modo confessio peragi non possit; 5° doctores a Confessario consulti de licentia poenitentis; 6° ii omnes quibus Confessarius sacrilege vel imprudenter peccata in confessione audita manifestasset. — S. Lig. n. 647. et 648.

464. **Quaesita.** — QUAER. 1° *An poenitens quoque obligetur sigillo respectu Confessarii?*

Resp. 1° Non tenetur ad sigillum sacramentale, quia obligatio sigilli est tantum in favorem poenitentis.

Resp. 2° Tenetur autem ad secretum naturale circa ea, quae revelare nequit sine iniusto Confessarii damno, aut contra rationabilem eius voluntatem, vel sine iniuria et contemptu Sacramenti. — S. Lig. n. 647.

QUAER. 2° *An Confessarius possit loqui cum poenitente de ipsius confessione?*

(6) Nempe si quis sponte per interpretem confiteri velit; nam, ut alibi dictum est, nemo ad id unquam obligatur.

(7) De his quoque valet, quod de adhibendo interprete dictum est, nullam nempe adesse obligationem his mediis utendi.

Resp. 1° Potest loqui in confessione de omnibus confessionibus praeteritis (8).

Resp. 2° Potest etiam loqui post absolutionem antequam poenitens discesserit, vel si postea redierit. Ratio est, quia licet completum sit Sacramentum, tamen iudicium adhuc moraliter perseverat.

Resp. 3° Extra sacrum tribunal ne ullum quidem verbum sine poenitentis licentia facere cum ipso potest circa ea, quae ad eius confessionem pertinent. Excipe, nisi ipse poenitens prior de sua conscientia (9) loquatur. — S. Lig. n. 651.

465. — QUAER. 3° *An teneatur ad sigillum, qui legit chartam in qua poenitens confessionem scripsit?*

Resp. 1° *Neg. per se.* Ratio est, quia hoc non est medium de se ordinatum ad confessionem, et proinde non infert *per se* obligationem sigilli sacramentalis, sed tantum *secreti naturalis*; sub gravi tamen per se urget, nisi de levissimis culpis agatur. — S. Lig. n. 650.

Resp. 2° *Per accidens* potest adesse obligatio sigilli, si charta esset aut fuisset medium necessarium ad confessionem: v. gr. si scripta esset a muto, vel directa ad Superiorem alicuius reservationis causa (10); item si charta iam tradita esset Sacerdoti; maxime vero si quis eam legeret, dum est in manu Confessarii, aut in actu confessionis, aut amissa esset ab ipso Confessario (11), quia in his casibus ad confessionem pertinet. — S. Lig. *ibid.*

(8) Intellige, si gravis quaequam causa id exigit. Nam etiam intra confessionem, nisi longa consuetudo confitendi apud eundem sacerdotem quandam familiaritatem inter hunc et poenitentem induxerit, grave poenitentibus solet accidere, quod refretur memoria peccatorum, quae alias sunt confessi. Quin etiam minus prodest, nec gratum est poenitentibus, quod post longum tempus Confessarius memor appareat veterum peccatorum; et e contra prodest, quod Confessarius, velut Dei administer, illud in se praeferat, quod de ipso Domino Deo dicitur (*Is. XXXVIII. 17.*): *Proiecisti post tergum tuum omnia peccata mea*, et (*Mich. VII. 19.*): *Proiciet in profundum maris omnia peccata nostra*; et (*Hebr. X. 17.*): *Peccatorum et iniquitatum eorum non recordabor amplius.*

(9) Idest loquatur de iis, quae fuerunt confessionis materia: neque enim quivis sermo a poenitente iniectus de rebus conscientiae suae facultatem tribuit de omnibus in confessione ab eo auditis colloquendi; imo Confessarius excedere non deberet materiam, de qua poenitens verba fecerit.

(10) Alias iam animadversum fuit, neminem, ne mutum quidem, ad scribendum teneri; et si absens sit Superior, qui facultatem dare potest pro reservatis, dictum iam alias fuit, confiteri poenitentem posse apud alium, a quo directe absolvatur a non reservatis, et sic indirecte etiam reservata remittantur.

(11) Card. De Lugo, e quo desumpta haec sunt, non limitat, *si charta amissa sit ab ipso Confessario*, sed (*De Poenit. disp. 23. n. 48.*) generatim dicit:

466. — **QUAER.** 4° *An teneatur ad sigillum confessionis doctor consultus ab ipso poenitente?*

Resp. Neg. saltem *probabilius*, si consulatur circa confessionem alteri faciendam; sed tenetur tantum ad *secretum naturale*. Ratio est, quia obligatio sigilli oritur ex sola confessione sacramentali, in qua poenitens manifestat peccata in ordine ad absolutionem. — S. Lig. n. 549. — Suarez, disp. 33. sect. 4. — Billuart, diss. 8. art. 3., contra *aliquos*, qui ideo affirmant, quod revelatio confessionem redderet odiosam. Sed, ut merito reponit S. Ligor., non ipsa confessio, sed consultatio odiosa evaderet.

Dixi supra: *si consulatur circa confessionem alteri faciendam*; quia si poenitens eum consulat circa confessionem ipsimet faciendam, sigillo tenetur, cum haec consultatio velut inchoata confessio habenda sit.

PUNCTUM III. — *De obiecto sigilli.*

467. **Principia.** — I. Obiectum sigilli sunt omnia peccata confessa (12), et omnia quae ad individuam peccatorum explicationem pertinent. Ratio est, quia non tantum pro peccatis, sed etiam pro iis omnibus, quae iuvant ad ea explicanda, urget ratio sigilli, et aliunde haec cum peccatis quid unum constituunt.

II. Obiectum sigilli est etiam quidquid in confessione manifestatum est, cuius revelatio cederet in gravamen poenitentis et in odium Sacramenti; quia sigillum inductum est, ne ex metu revelationis fideles a Sacramento Poenitentiae retrahantur.

468. **Resolves.** — Sub sigillo confessionis cadunt: 1° Omnes peccatorum circumstantiae, etiam post absolutionem declaratae; nam unum moraliter sunt cum peccatis iam accusatis: imo idem dicendum, etiam si dubium esset, utrum circumstantiae in ordine ad confessionem declaratae fuerint, necne.

Imo licet post absolutionem aliquis invenisset eam in confessionali, probabile videtur, quod teneretur ad sigillum: quia illa videtur esse ipsa confessio manens. In confessionali autem relinqui potest etiam a poenitente, sive ipse eam a Confessario lectam receperit (et optimo consilio Confessarius semper poenitenti chartam restituet) sive ex scripto poenitens confessus fuerit. Quocirca canon adhibendus hic quoque videtur, de quo supra n. 462. quaest. 2.

(12) *Certum est* (inquit Lugo disp. 23.

n. 50.) *peccata omnia mortalia, imo et venialia esse materiam sigilli: cum hoc tamen discrimine, quod mortalia non solum in specie, sed etiam in genere; venialia vero in specie, et non in genere: potest enim dicere Confessarius: Iste mihi confessus est sua peccata venialia. Nam eo ipso, quod confessus est, supponitur confessus venialia: quare sicut potest dicere, confessum esse, ita potest dicere confessum esse venialia, et pro illis poenitentiam accepisse.*

2° Peccata complicitis, etsi absque necessitate cum peccato essent revelata, quia ex intrinseca confessionis occasione dicta sunt.

3° Poenitentiae impositae, nisi forte sint valde leves, seu ex iis quae pro levissimis culpis imponi solent. — S. Lig. n. 604. et seq.

4° Defectus manifestati per confessionem ad explicandam peccati rationem, v. gr. si poenitens dicat se sacros Ordines cum irregularitate suscepisse, *eo quod sit illegitimus*, etc. — S. Lig. *ibid.*

469. **Quaesita.** — **QUAER.** 1° *An virtutes et scrupuli poenitentis sub sigillo cadant?*

Resp. ad 1um *Neg.* *per se*, nisi inde sequatur gravamen poenitentis, vel aliorum (13).

Resp. ad 2um *Affirm.*, quia scrupulositas aliquo modo est materia con-

(13) Huc pertinent etiam extraordinaria Dei dona, et charismata; quae, ut censet Lugo (*De Poenit.* disp. 23. n. 58.), et post eum S. Alphonsus (n. 642.) cum aliis, materia sigilli *saltem in obliquo* evadere possunt, quando manifestentur ad melius declarandam proprii peccati malitiam propter ingratitude. Diana tamen (tom. I. Tr. 8. res. 19.) putat, raro id locum habere; consentit autem cum Lugo, *poenitentem posse Confessarium obligare sub secreto naturali has virtutes et dona celandi*. Caeterum allata ratio, cur virtutes ac dona evadere queant materia sigilli sacramentalis, non videtur magnam vim habere. Sane ut ratio quaequam, veram probabilitatem pariat opinionis, iuxta omnes et etiam S. Alphonsum, gravis et solida debet esse. Porro in casu licet ex revelatione donorum extraordinariorum quispiam conicere posset, ea dona a poenitente manifestari non solum directionis gratia, sed etiam ad declarandam malitiam et ingratitude propriam, quid enim vero in hoc reperies, quod *ad sigillum confessionis* aliquo modo pertineat? Conicere, esto, quispiam, forte poenitentem ob ea dona intensiore peccatorum suorum dolore affectum fuisse. At vero cum poenitentes eiusmodi donis ditati vel de levissimis defectibus intensissimum concipere

dolorem soleant, quid demum coniectatio illa infert, quod refundi in sacramentalis sigilli violationem possit?

S. Alphonsus (lib. 6. n. 641.) casum excipit, *si ea dona dicantur ad explicandum aliquem defectum*. Verum et haec ratio videtur longius petita. Numquid enim erit contra sigillum confessionis dicere, poenitentem esse aut Religiosum, aut sacris Ordinibus insignitum, aut coniugatum, aut ludimagistrum etc., quia aliquam ex his circumstantiis poenitens manifestavit ad aliquem defectum manifestandum?

Res ergo adducenda videtur ad eos limites, quos ita Lugo (disp. 23. n. 58.) proponit: *Aliquando dici* (ea dona) *possunt ad declarandum melius aliquod peccatum, v. gr. ingratitude erga Deum post haec vel illa dona, et beneficia Dei; vel inconstantiam in bono post tale propositum firmum procurandae perfectionis, et similia: et tunc credo, quod pertineant ad sigillum, cum iam sint, saltem in obliquo, materia confessionis*; ET ALIUNDE APPARET, QUOD POENITENS NON VULT ILLA EXTRA CONFESIONEM MANIFESTARE, SED RETINERE ILLA SUB SIGILLO ARCTISSIMO CONFESIONIS. Cur nam enim vero postremam hanc conditionem apposuit?